

Rok Sedembolestnej Panny Márie
Naše vzývanie Panny Márie. Oroduj za nás, Svätá Božia rodička...

Mesiac máj je v našej katolíckej tradícii oddávna prežívaný ako mariánsky mesiac. Je považovaný za jeden z najkrajších mesiacov alebo za najkrajší mesiac v roku, lebo v ňom sa nám najviac ukazuje krása prírody a sila jej životaschopnosti. Všade okolo nás sa vzmáha život, rastlinstvo sa rozvíja, prichádza teplo a to všetko naplňa človeka šťastím a upriamuje jeho vďačný pohľad na Boha, ktorý je darcom tohto všetkého. Práve tento mesiac si uctieame Pannu Máriu, pretože ona v duchovnom zmysle predstavuje krásu Božieho života v človekovi a silu čnostného života s pomocou Božej milosti.

Počiatky májových pobožností siahajú do 14. storočia a v germánskych oblastiach súvisia s uctievaním svätého Kríža, s prosbami za úrodu a za dobré počasie. Od 18. stor. začali mať pobožnosti počas mesiaca máj mariánsky ráz. Začiatkom 19. stor. sa na rôznych miestach Talianska konali verejné mariánske modlitby. Vďaka jezuitom sa májové pobožnosti z Talianska rozšírili do ďalších európskych krajín (Francúzska, Nemecka, Belgicka) a dostali sa i k nám. Významnú úlohu zohralo aj vyhlásenie dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie v roku 1854. V mnohých diecézach bola dogma ohlásená počas mariánskeho mesiaca máj. V čase obidvoch svetových vojen v 20. storočí pápeži Benedikt XV. a Pius XII. výslovne žiadali, aby sa počas májových pobožností, tak doma v rodinách ako aj v kostoloch, veriaci modlili za pokoj vo svete. V máji 1917 sa začali zjavenia Panny Márie vo Fatime. Obsahom májových pobožností sa stala meditácia o Panne Márii, spievanie mariánskych litánií, väčšinou Loretánskych a recitovanie mariánskych modlitieb.

Orodovanie u Boha podľa Božieho zjavenia

Otázka orodovania svätých u Boha za nás živých sa niekedy spája s predstavou, že ide iba o prejav zbožnej katolíckej tradície, ale že orodovanie svätých nemá opodstatnenie v Božom zjavení ako takom. Už starozákonné knihy však hovoria o tom, že Boh vypočul orodovanie Mojžiša za národ po hriechu Izraela (Ex 33,12-17) alebo v momentoch boja Izraela s pohanmi (Ex 17,8-13). Druhá kniha Machabejcov má peknú pasáž v 15,12-16, kde sa hovorí o Júdovi, ktorý mal videnie. Videl v ňom zbožného Oniáša, niekdajšieho veľkňaza, ako sa pred Bohom s rozopätými rukami modlí za celú židovskú pospolitosť. Videl tiež proroka Jeremiáša, ktorý sa mnoho modlí za národ a za sväté mesto. Podobne aj v novozákonných textoch máme mnohé miesta hovoriace o príhovore oslávených svätých u Boha za putujúci Boží ľud. Napríklad v Liste Hebrejom (12,1) je veľmi pekný text hovoriaci o „oblaku svedkov, ktorí nás predišli do kráľovstva... kontemplujú Boha, chvália ho a neprestávajú sa starať o tých, ktorých zanechali na zemi“ (KKC 2683).

K spoľahlivej náuke Cirkvi patrí koncilové učenie o orodovaní svätých za nás u Boha: „Svätí... neprestajne orodujú za nás u Otca a predkladajú mu zásluhy, ktoré získali na zemi skrze jediného prostredníka medzi Bohom a ľuďmi, Krista Ježiša... Ich bratská starostlivosť nám teda veľmi pomáha v našej slabosti“ (Lumen gentium 49; KKC 956).

Orodovanie Panny Márie podľa Písma a Katechizmu

Zásadné miesto v Písme, ktoré hovorí o prosbách a orodovaní Panny Márie za ľudí na zemi, je situácia na svadbe v Káne Galilejskej (Jn 2,1-11). Panna Mária tam vystupuje ako účastníčka svadby a ona prvá zbadala, že mladomanželom a hosťom bude chýbať víno. Diskrétno preto upozornila Ježiša na hroziaci problém a posluhujúcim dala pokyn: *Urobte všetko, čo vám (Ježiš) povie* (Jn 2,5).

Tam, kde Alžbeta vyslovila oslavné slová na adresu Márie: *Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života* (Lk 1,42), tam Cirkev vo svojej tradícii dodáva: *Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu našej smrti*. V tejto téme sa dá

pokračovať uvádzaním odkazu z Ježišovho kríža, z ktorého Pán Ježiš odovzdal Panne Márii učeníka Jána a s ním všetkých ľudí, ktorých ona prijala za svoje deti (Jn 19,26-27): *Žena, hľa, tvoj syn!* A Jánovi zas: *Hľa, tvoja matka!*

Tak sa Máriino materstvo Ježiša, Božieho syna, rozširuje aj na nás, všetkých vykúpených. Týmto spôsobom sa uskutočňuje aj súhlas, ktorý dala Panna Mária Bohu pri zvestovaní: *Nech sa mi stane podľa tvojho slova* (Lk 1,38).

Katechizmus Katolíckej cirkvi ešte dodáva: *(Mária) ani po svojom nanebovzatí neprestala v tomto spasiteľnom poslaní, ale svojím ustavičným orodovaním nám aj naďalej sprostredkúva dary večnej spásy... Preto sa Preblahoslavená Panna vzýva v Cirkvi pod titulmi Orodovnica, Ochrankyňa, Pomocnica, Prostrednica* (LG 62; KKC 969).

Význam našich prosieb k Panne Márii

Prosebná modlitba má svoj význam v tom, že tí, čo ju prednášajú, sa pripodobňujú a pripájajú k Ježišovi Kristovi, ktorý je „jediným Orodovníkom u Otca za všetkých ľudí“ (KKC 2634). Takto sa k Bohu obracali v modlitbe prosby patriarchovia, Mojžiš, proroci, apoštol Pavol a taktiež Panna Mária, ktorá je uctievaná ako naša Orodovnica u Boha, pretože ona je Kráľovnou všetkých svätých.

Keď ju vzývame, tým vyznávame svoju vieru v Boha, ktorý vedie dejiny a postavil ich na princípe božsko-ľudskej solidarity. Prosebnou modlitbou o orodovanie naozaj prosíme Pannu Máriu o jej príhovor u Boha. Takouto modlitbou zároveň nadväzujeme duchovné puto medzi nami a Pannou Máriou, totiž vnútorne sa uspôsobujeme na prijatie Božieho života v nás v plnšej miere, akoby to bolo bez tejto modlitby. Naša prosebná modlitba má ešte aj tretí rozmer, a to duchovné spojenie s tými, za ktorých sa modlíme. Kresťanská sloboda totiž spočíva vo vytváraní priestoru pre druhých. Je to vytváranie duchovného priestoru pre našich blížnych, pre ktorých prosíme Pannu Máriu o jej orodovanie.

Teda každá modlitba má svoj zmysel a účinnosť. Len Pán Boh pozná a určuje jej účinok. Od nás sa však očakáva, že sa budeme modliť s radosťou a nadšením. Naše májové pobožnosti k Panne Márii sú radostnými stretnutiami nás, Máriiných detí s našou nebeskou Matkou. Tieto pobožnosti už majú svoju históriu a kultúru. Je dobré, ak do tohto pokladu prispejeme svojím dielom aj my.

Naša orodovníčka Panna Mária

V mnohých oblastiach života sa oplatí mať známosť a cez známosť si vybaviť a zabezpečiť svoje záležitosti. Vďaka známosti sa môžu určité potreby a požiadavky dostať do popredia. Cez známosť sa hľadá protekcia a uprednostnenie. Určite sa takýmto spôsobom neutiekame o orodovanie Panny Márie. Nehľadáme u nej uprednostnenie ani protekciu. Nakoniec ona sama nám dala vzor modlitby. Iste neraz prosila za seba, za svoje potreby, potreby Svätej rodiny, ale jej prosby boli tiché a nenárokovala si ako Božia matka uprednostnenie a plné právo na vypočutie svojich prosebných modlitieb. Hrozí nám však i upadnutie do iného extrému, keď si je človek istý vlastnými silami. Myslí si, že pomoc iných nepotrebuje. Či už ide o viditeľnú pomoc alebo pomoc neviditeľnú. Nepotrebuje blížnych, nepotrebuje Božiu pomoc, nepotrebuje Božiu milosť, odpustenie, nepotrebuje, aby niekto zaňho prosil, alebo orodoval. Mnohí takto sebavedome kráčajú životom, zamotaní vo vlastnom egoizme.

Účinnosť Máriinho orodovania je overená vekmi a životnou skúsenosťou nejedného kresťana. Jedna z najstarších mariánskych modlitieb je modlitba *Pod tvoju ochranu sa utiekame*, stáročné odriekanie týchto slov mnohými kresťanmi poukazuje na silu a účinnosť Máriinho orodovania. Slová tejto modlitby sú súčasťou májových pobožností a nasleduje po litániách. Panna Mária ako Orodovníčka je zobrazovaná i v umení. Býva to vyjadrené

plášťom, pod ktorý Mária ukryva svoje deti. Umelci to znázorňovali i jej zloženými rukami k modlitbe, k modlitbe za nás.

Máriin vzor orodovania nám pripomína ten rozmer modlitby, keď v nej máme pamätať a zahŕňať do nej svojich blížnych. Je to prejav našej viery v Boha, pretože príhovorom vyznávame, že Boh môže a chce pre človeka oveľa väčšie dobro, než sme schopní vykonať my. Keď sa prihovárime za druhých, je to i prejav lásky, pretože ak chceme pre druhého naozaj to najlepšie, tak nemôžeme vynechať dobro, ktoré pramení v Bohu a v jeho moci.

Tituly Panny Márie v litániách

Počas mesiaca máj sa budeme intenzívnejšie k Panne Márii prihovárať prostredníctvom Loretánskych litánií. V nich sa na Pannu Máriu obraciame ako na Matku, Pannu a Kráľovnú.

V čom sa na ňu môžeme obracať ako na Matku?

- Aby orodovala za manželstvá a rodiny a život v nich,
- za mladé páry, aby prijali zodpovedné rozhodnutia, keď ide o prijatie sviatosti manželstva,
- za matky s ťažkým údelom života,
- za váhajúce matky vo chvíľkach rozhodnutia sa pre alebo proti prijatiu nového života,
- za rodiny a manželstvá v ťažkej duchovnej, morálnej alebo hmotnej núdzi,
- za výchovu v rodinách: kresťanskú výchovu, výchovu k hodnotám, výchovu vo viere.

V čom sa na ňu môžeme obracať ako na Pannu?

- Aby orodovala za vernosť vo viere,
- za dobrotu a čistotu srdca,
- za múdrosť,
- za pevnú vôľu a vytrvalosť.

V čom sa na ňu môžeme obracať ako na Kráľovnú?

- Aby orodovala za našu vytrvalosť v dobrom,
- za naše zotrvanie v stave Božej milosti,
- za odpor a odolnosť voči pokušeniu a hriechom,
- za našu ochotu a vytrvalosť v modlitbe,
- za naše stále smerovanie k nebu.

Spracovali:

Mons. Anton Tyrol
Viktor Pardel'